

26-1-70

β. ΡΕΔ.

18

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΔΡΩΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΕΠΙ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΔΑΣ

Αριθ. Έρωτ. 747

11/10/1970

Α'

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεκέμβριος 1969 - Ιανουάριος 1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Αριθ. Πρωτ. 6

Ἐν Πάτνῳ τῇ 22- 1- 1970

Πρὸς
τὴν Ἀκεδαιμικὴν Ἀθηνῶν
(Κέντρον Ἑθνικῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφίας
Ἀθῆναις

Ἐχόντων τὴν εὐχὴν νὰ ἐπιστέλψωσιν ὑμῖν συμπληρω-
ρῶμενον ἔντυπον περιλαμβανόμενον διὰ γεωγραφικὰ ἔργα-
κεῖται καὶ ἔκδοσις ἀπὸς **ΑΘΗΝΑΝ**

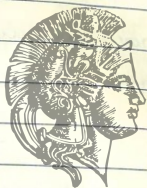
Ὁ Διευτὴς τῶν Σχολείων

Σηγουράκης

Καμ. Βεδερράκης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

92 - 1 - 1970

1. Ἐξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κομμόπολις).... Πλάτανος,
(παλαιότερον ὄνομα :), Ἐπαρχίας Ἀμαρίου
Νομοῦ Ρεδίμνης

2. Ὀνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος Γεωργίου
Βελαργίου... ἐπάγγελμα διδασκαλίας
Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις Πλάτανος Ἀμαρίου
Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... 4 μῆνες

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :

α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον Ἐμμανουὴλ Κνωβρυσανάκης
..... Γεωργίου - Ποιμνίου
ἡλικία... 40
..... γραμματικά γινώσεις... Δ' Δημοτικῶν

..... τόπος καταγωγῆς... Λοχρεῖα Ἀμαρίου
Ρεδίμνης

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖα ἀγροτικά περὶοχαί προωρίζοντο διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ
βοσκήν ποιμνίων ; .. ὄρεναί, τοποδεῖαι διὰ βοσκῆς
ποιμνίων... ἐλάχεια χειμερινῆς

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν χωριστὰ ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικά διαστήματα ; .. ἀνατολὴ τοῦ ποταμοῦ... ἡ οὐρανὴ... ἐλατοκάρπον

2) Εἰς ποίους ἀνῆκον ὡς ἰδιοκτησίαι ; α) εἰς φυσικά πρόσωπα, δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτῆμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ. ... ἐξ γαιοκτημόνων
ἐπὶ τῶν χωρῶν μόνον ὄρεναί, βοσκόμενοι κοινότητές...

3) Ὁ πατὴρ διατηρεῖ τὴν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν του ; .. ὄρεναί... περὶ τῶν χωρῶν... μέχρι
ἀπομακρυνθῶν... ἐξεν... πῶν... τῶν... καὶ
διατηρεῖ ἐν τῷ ἀνδρὶ καὶ ἀδελφῶν περιουσίαν

- β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφοτέρας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... *ἢ... διαμερῶς... τὸν ἐκάστου καὶ τὰ ἀναγκαῖα καὶ τὰ ὑποεργασίας*
- 2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *ΝΑΙ*
- γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ... *Μόνον βοσκόμενοι... ὄρειοι καὶ κοστικοὶ ἡνδρῶν καὶ γυναικῶν τ.τ.*
- 2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακάτοροι κλπ.) ... *Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ των θέσις ; ... θυμιατάτοροι*
- 3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ των ; (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; *τὸ ἴμισον ἐκαστοῦ*
- 4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ... *Οἱ... χρεωμένοι οἱ μισθοὶ ἐργάται, ὀλίγοι ἐκαστοῦ, ἦσαν ἐκτόροι*
- 5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δούλοι (ὑπηρέται) ἢ δούλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ... *ΟΧΙ*
- 6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ... *Ἐξ τῶν γειτονικῶν τῶν ἀμειβόμενων καὶ οἱ ἐργάται... σπῆ... οὐκ ἐμμετα (ἐκαστοῦ κίνησιν)*
- β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), πρᾶμα τευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ... *ὅχι*

- δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος;

Με... προβατοκυλίσ (κάπρες αἰγοπροβάτων)

- 2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας;

Τὰ ἔτος 1920-22 ... χρηστέον ... τὴν καὶ ἐκείνην ... ἐργασίαν ... ἢ καὶ καὶ ...

- ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; ...

ἀπὸ τοῦ 1920 καὶ

- 1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

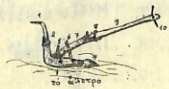
Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκευάζετο τὸ ἄροτρον αὐτοῦ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ...

Ἐξ ἑξωτερικῆς ... κατασκευάζετο ... καὶ ... κατασκευάζετο ... καὶ ... κατασκευάζετο ...

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

1. ἔγχερ ... 4. ὑνί ... 7. εταβάρ ... 10. κατακλείδι
2. παροῦθια ... 5. καυλοῦρια καὶ ... βίδες ...
3. ποδάρι ... 6. ἐπάδη ... 9. ἀφροεταβάρ ...

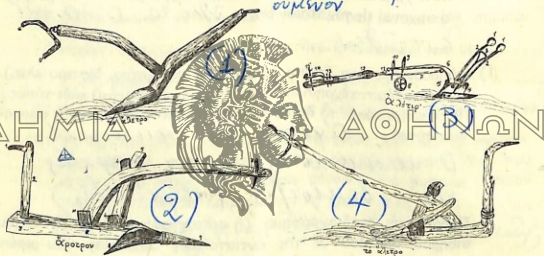
- 2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) ... ἀπὸ τοῦ 1920 ... ἐν ἑξωτερικῇ ...
3) Μηχανὴ θερισμοῦ ... ἔτος ...

4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν)... *ὡς χρησιμοποιοῦν*

5) Μηχανή ἀλωνισμού... *ὡς χρησιμοποιοῦν... Τ.Ο.Σ.Ν... ΛΥΜΠΕΡ...*

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκεύαζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον... *ὁ ἴδιος ἔργον (ἔργον κρυφθῆναι ἀνεκὸν κατεσκευάσθη... ἐρασιτεχνικῶς ξύλινον ἄροτρον...)*

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἄρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιοῦμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ; *Ἡ ὑπ' ἀριθ. 2 ἐμοῦ ἔστι μετὰ χρησιμοποιοῦμενον*

3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. <i>χερὰ ξύλιν.</i>	6. <i>ὀπλῶν.</i>	11.
2. <i>ἔργον.</i>	7. <i>κατακλιδί.</i>	12.
3. <i>παδῶν.</i>	8. <i>παρὸνθια.</i>	13.
4. <i>ἔργον.</i>	9. <i>ὑνί.</i>	14.
5. <i>ὀπλῶν.</i>	10.	15.

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

1) Σημῶν ἡ χρησιμοποίησιν αὐτῶν ὡς ἀπαντᾶται
2) τὰ παρὸνθια ἀπὸ ξύλου ἰχθυοειδῆς ἢ ῥυτίδας διὰ τὰ ἀνοίγματα τοῦ αὐλακίου ἐκκαθαρίζετε μετὰ ἀδικὰ χοντρά κάρφη ἀπὸ τοῦ ὑνί μέχρι 20 ἐκατοστά ἀπὸ τῆς ἔργου.

(Εάν υπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμησην).

- 4) Τὸ ὕνι. Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιδῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πετρωδῶν. - Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρῆσιν ἐκάστου.

Ἰ. Ἐχρησιμοποιοῦτο... ὕνα, τύπος ὕνι...
τὸ... (ἢ) ἀρότρου - 1 -

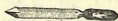
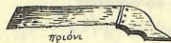
- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου; ἔνδεκα κατασκευασμένη ὡς καὶ τὸ βασίον τοῦ ἀρότρου. ἢ ἀπὸ ξύλου ἢ ἀπὸ σιδήρου.

6) Ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου;

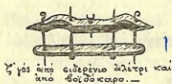
Τὰ μόνον μεταλλικά ἐξαρτήματα ἦσαν, τὰ ὕνι, τὰ καρυφία, τὸ καυλοῦρι καὶ τὸ καυτοκλειδί.

- 7) Ἔργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφάι κλπ.).....
σκεπάρνι, πριόνι (ἀφρακας), ἀρίδι, σμίλη, κόπυλο (διὰ τὸ τρίψιμον τοῦ ξύλου).....

ρινὶ ἢ ξυλοφάι (ἀρνάρι)

- 8) α) Διά τὸν ἄροτον (ζεугάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) : βόες ἢ, ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἥμιονος, ὄνος. *καὶ τὸ πλεῖστον βοῖα... καὶ ἐσχάτως ὄνον*
- β) Ἐκρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν ; *... δύο... πάντοτε...*
- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἦτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός ; *Ἀναγκαῖος... ὁ ἀνάρωτος - 2 -*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτόν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ (π.χ. λουριά, λοῦρα, ζεύλες, πιεῦ-λια κλπ.). *Ζυγός... ζεύλες... πιεῦλια... ὑποδοχή...*

χιά τὰ λούρα... καὶ ζευγαριά... τὰ λούρα... αὐτὰ ἐκρησιμοποιοῦνται... ἡμεῖς γὰρ ἐκρησιμοποιοῦμεν τὸ μέσον τοῦ ζυγοῦ καὶ ἐπὶ στρουγγίλι διελύ (κρίκος)...

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερώς τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *... ζεύλα...*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγόν (πολλαχοῦ : λοῦρα, κουλλοῦρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτόν τὸ ἄροτρον διὰ τὸ ὄργωμα ; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *... λούρα... ἄχι... δὲν δίνεται...*

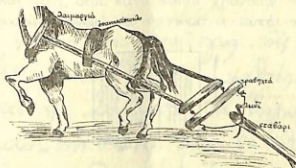
ἄλλὰ ἐξορύσσεται ἡ ἀμφοταβαρία μετ' ἐκρημνίδι... ἡμεῖς τὴν ἀμφοταβαρίαν...

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου ; *... ἀπὸ 1930...*

Πῶς γίνεται ἡ ζεύξις του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον ; *... ὅς τὸ ἐκρημνίζομενον ἐκτὴν σελίδα 7 -*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν,
 την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῷον διὰ νὰ προσδεθῇ
 εἰς αὐτήν τὸ ἄροτρον.....

ἐν τῶν τραχυχόν... κέσας, ἑλάνω καὶ ἡνολο...
 λουρίχ, τραβιχτα.....

ζ. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον) : 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης
 τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος) 2) γυναῖκα 3) ὑπηρέτης. Σημειώσατε ποῖα
 ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας.....

τῆς συνθέσεως τῆς ἀροτρίασις... Κυρίως...
 γυναικ... οἱ ἄνδρες.....

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ
 τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε,
 εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν) ..

Τὰ δέματα ἀπὸ τὰ κέρατα
 μὲ σχοινί... καὶ τὰ μαγκρία... ἀπὸ τὸ καλινάρι...
 ἀπὸ ὀρώτα... τοὺς ἐλαφροὺς... μονοτροπῆς (γίμνωτρον)

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον.....

... ὁμοίως... ὡς... περικρατῆται... ἐκνωτέρω —

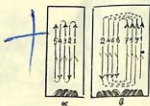
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῷον) κατὰ τὸ
 ὄργωμα· μὲ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα
 τῶν ζῶων ἢ ἄλλως ; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).

Μὲ σχοινί... δέματα... ἀπὸ τὰ κέρατα...
 κρατῶν τὰς μαγκρίας... βοτάνων... ξύλινον μαγκριὰ... ραβδό
 μὲ καρφί... μωκερό... τὴν ὡς ἑμπερὸς ἄκρον

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι μὲ ἀνοιγομένας αὐλάκας (αὐλακίες) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὥς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁμοιόμορροι... μέχρι σήμερον... πρὶν...
...μαζιά... τῶν... ἐδάφους... ἐν... α...

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὥς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε μὲ τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχῃ ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λαρίδας (δηλ. σπορές) ἢ σπορίες, ντάμις, σιασιές, μεσδράδες κ.λ.π.); ...
...σπορά... ἢ...
...συνήθεια...
...ἐπὶ... τοῦ ἐδάφους...

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λαρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακίαν; ...

ἐν τῷ... ὁμαλῶν μὲ αὐλακίαν, ἐν τῷ... μὲ αὐλακίαν...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον μὲ σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιῇται ἄροτρον; ...
...σπορά...
...πλάγιως...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων μὲ τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιὰ κλπ.

Ἀνάλογα... μὲ τὴν... τοῦ ἐδάφους...

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ὁμοιομέρως

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σποράν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Ἀναλόγη... πρὸ ἑσθῆς... ..

πρῶτο... καὶ... ὄψιμο... καθεύ... καὶ... ἀναλόγη
πρὸ ἑσθῆς... ἑξήκον... τὰ ὀργώματα... 1. 2
ἀργήματα... τὸν ἄροτρον... καὶ... τὸ φθινόπωρον... ἐξένομε
ἐξ ὄλης... πρὸ πρῶτο... τὰ διβόλισμα... καὶ ψυχάνθη...

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσετε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Διὰ... ἐξ ὄλης... ὀργώματα... μέ... ἡφανσι-συμῆ
... ἡφανσι-συμῆ... ἐξ ὄλης... ὀργώματα... καὶ τὸ ἡφανσι-συμῆ...

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῇ ἀσπαρτὸν τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρανάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν... ..

ἐννέα... 1 - 2... ἔτη...

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποίαν ἐποχὴν; ὅχι... τὰ ἀνωτέρω... ἀπεφραδιστὰν

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται : α) κατὰ τὴν σποράν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ; ... σπορο-θαλάλα

μυροστοποδία (διὰ τὸ ὑφάρνγμα τοῦ ἐσθῆς)

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχὸν ἄλλα μέσα) : 1) καθαρίζονται : τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίασιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρὰν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; Ἡ μὲν ἀκρὴ τοῦ

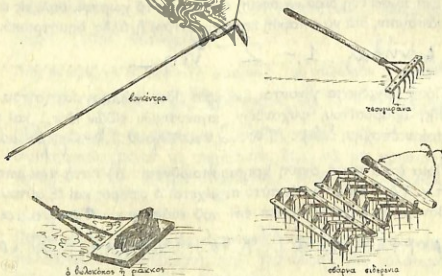
βουκέντρου... εἶναι... «...πλακωτὴ» διὰ τὸ...
ξεμνησκόμενα... τοῦ ἀλκτριῦς ἀπὸ τοῦ χώματος
καὶ... τοῦ... εἶναι...

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); ... ἐκτετατὴν... μὲ... σκαλίδον (ἢ ἀξίνον)
διὰ τὸ... ἐπάσιμον... τῶν βύλων... καὶ... ξερρῖσμον... ξηραντῶν.

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποῦ δὲν ἔχουν ὄργωθῇ (μὲ σκαλίδον, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

καὶ τὰ δύο ὡς καὶ ἐκείνη ἀποβόρκα χρησιμοποι-
ῶνται καθὼς καὶ ἡ σκαλίδα -

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

ἔσονται ἔκ τινος ἀποβόρκα, μένος ἱκανὸν τὸν βοῦν
ἄλλω σταματᾷ τὸ τεῦχος καὶ σκάπτει ὁ ἴδιος καὶ
ἡ σκαλίδα τὸ ὄργωμα

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπο-
ρὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
εἴδους. ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου
ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν
ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ἀ. τὰ ἴδια

ἡ καλλιέργεια

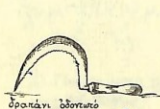
- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμή-
λων· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς)
καὶ ἄλλως. ἔσονται πρασιῆς

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

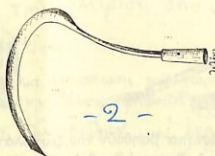
α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά.
(Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
Μὲ τὸ δρεπάνι ὁμοίον μὲ τὸ σχῆμα 2

-1-

-2-

δρεπάνι
μὲ κόψη

3

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....

δὲν... ὑπάρχει... ἄλλος... τύπος... γεῶ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ..... ΔΘΗΝΩΝ

2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποια ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). δὲν... σ.η.φ.α...

καθόλου τριφύλλι

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

...ὁμαλή...

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβή του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

...μὲ ξύλο...

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά εργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) ... *συνεργῶν οἱ θερμοεργῶδες* ...
(συνεργῶν οἱ)

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μετὰ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) ... *τὰν ὀσπρίων διὰ τῶν χειρῶν*
καὶ τῶν δημητριακῶν δὲ τὰν ἦσαν πρὶν κατὰ (μικρά)

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μετὰ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὃ αἶτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. ... *ἐν ὕψει διὰ τὴν ἐλλειψίς κεκέρου*
διὰ τῶν ἐννεμησίων τῶν σικαλιῶν ἢ βρώμων —

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί με τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). ... *καὶ λαμῖα*

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχμῆς, πιάσματα, χεῖρές, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θεριστὰς ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; ... *οἱ ἴδιοι ἀποθέτουν τὰ ἀχμαλῖς*
ἐπὶ τοῦ ἐδάφους καὶ μετὰ τὸ θερισμὸν
δένονται εἰς δερμάτια. Χρησιμοποιοῦνται τρυφερά
ἡ γυναῖκα, ἀνδραγῖα, χερσὶν, ἡ καὶ ἀπὸ σιτῆρος

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρές) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνονται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

5-6 - ἡ δὲ μάστα κάνουν μίαν ἀχμαλίαν
7-8 - ἀχμαλῖς ἡ δὲ δερμάτια δένονται μετὰ
τὰ ἀνωτέρω ἀχμαλῖα —

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές.

και εἰς ἀρχαίς. ἀνομέλονται

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλου τόπου καὶ ποιοῦν ;

Ἄνδρες καὶ γυναῖκες

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι μὲ ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπῆς) ; Ποῖα ἦτο ἡ ἀμοιβή, εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τὰς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνοματολογίαν)

1) Πενταρολόχοι. ἔνευραν τὸ 1/5 πηγουρομίδων

2- ἦν σκυρύνονταν. ἔνευραν εἶδος εἰς γυναῖκες 5-6 δαδίς
ἡμερωίως μετὰ τροφῆς. —

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερόν τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμόν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἐναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λουντό τι εἰς τὴν μέσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ;

ἔνευραν χρυσαῖα μοιροειτό τίνασε ἐμ. των.
ἄνωτέρω. —

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχή ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Ἐπρωτὶ τοῦ ἡ. Δευτέρα, ἀπευλύετο ἡ Τρίτη -

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ὅχι... Τὰ μεσημέρι, ἀναπαύοντο...
ἐν τῇ σκιά.

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μὲ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθην, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.)

Περιγράφετε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι ἔθιμον. Ἐπειδὴ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ...

γὰρ νὰ τὸ φῶναι τὰ ἄχρια ποιητὰ...
ἔτσι καὶ αὐτὰ δέκατονται ἀπὸ
τὸν χωρὸν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

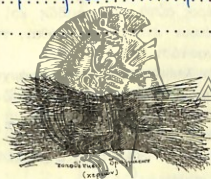
- 1) Πότε ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα, ἥτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἔσπερας ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυες εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ἤθρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Ἀμέσως... φοβούμεναι... τοῦ... νεόντα...
ἀνέμους... μὴν... τοῦ... ἁλιχίση...
τῆς ἀρμαλῆς... καὶ τῆς... ξεχονδρίση...

- 2) Πώς ἐγένετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχους καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὥς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἐδέοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Οἱ χεριές εἶσαν ἔδεται, κομίζετο καὶ οἱ ἀγκάλιαι.
7-8 ἀγκάλιαι εἶδοντο καὶ ἀντιθέτον
μορφὴν εἶχαν καὶ ἐδύναντο ὑπὸ
ἄνδρος ἐκινῆσαι μὲ δεματικά κατασκευασμένα
ἀπὸ κλαδιά ἀμυγδαλῶν, χαρτοκίτῳ, ἀφριε-
δίῳ ἢ μαυρίον σιταρίου.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ;

Ἐφορτῶνόντο ἀμέσως διὰ τὸ εὐκλεῖν διὰ
ὑπάρχει κίνδυνος νὰ μεταστραφῇ.....

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ; ἀπὸ τὸ 1920 ἐκ μεγάλης κλίμακας.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.....

Συνήθως ἀπὸ Ἰαννουὰς ἕως Μαρτίου
διὰ τῆς πρῶτης καὶ Ἀπριλιοῦ - ἑκατέμηνου
διὰ τῆς καθεστῆς —

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισιμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

καὶ μὲ σκαπάνη καὶ μὲ ἄροτρον —

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκου); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

τοῦ χ.

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Συνήθως μὲ δρέπανον... (Τύπος).....

(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) Γίνονται μπάλλες με
καινα καρόνια και δένονται με
κρίμα

Γ' ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά των δεματιών προς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο προς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἀλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

Ὅλοι μεταφέροντο εἰς τὸ ἀλώνι -
πάντα τὰ καλά που σήκανε εἶναι
ἐμποδίζου. -

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησος;

Ὁδεῖται εἰς τοιαύτων θεμῶν
να μὴν ἐμποδίζεται ὁ ἄνεμος κατὰ τὰ
πλινθίσματα

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἀλώνι διὰ τὸν άλωνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἀλώνι;

Παρεστὶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου -

- 4) Ποῦ κατεσκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἀλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποῖαν θέσιν;

Ἐξω ἀπὸ τὸ χωριὸν ἀρκετὰ γὰρ καὶ μὴν
γίνεται φθορὰ ἀπὸ τῆς ἐρνίδος καὶ διὰ τὰ μὴν
ἐρχονται τὰ ἄχυρα εἰς τὰ σπύτια -

- 5) Τὸ ἀλώνι ἀνήκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενείας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποίαν σειράν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Οἱ περισσότεροι γεωργοὶ ἔχον ἑλῶνε... ὀρισμένοι
μὲ λίγα σταχύδια ἀλωνίσαν εἰς συγγενικῶν προέδρων
ἀποτομῆς. Γίνεται διευκολύνσις ἀμφοτέρων —

- 6) Ἀπὸ πότε ἄρχεται τὸ ἀλώνισμα καὶ πότε λήγει ;

Ἀπὸ 1^{ης} Μαΐου (ὁσπρικθὲς φετινὰ) ἕως μέσα
Ἰουλίου —

- 7) Εἶδη ἀλωνιῶν (ἀναλόγως τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χώματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε τὴν κατασκευὴν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ)

Χωματάλωνο — ἐν βάθος μὲ κηλὴς
νῆες, πῆλιν —

- 8) Πῶς ἐπισκευάζεται τὸ ἀλώνι ἐκαστὸν ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξεως τοῦ
ἀλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνου· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ
ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρ-
χει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν
καὶ ἀχύρων).

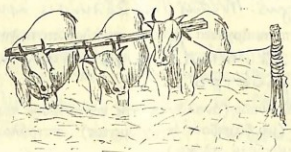
Ἀποφύλαξις χόρτων καὶ χυμολογία
ἐπάλειψις μὲ ἀρκαμμένη κόπρη ἀχρύων
«βουτσάκι» —

- 9) Ἡ ὥς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἀλωνιοῦ καὶ ἡ ἐναρξις τοῦ ἀλωνι-
σμοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ;

Ἀνάλογα μὲ τὴν συγκομιδὴν —

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλώνι τῶν δεματιῶν, ὅπου
ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὥς καὶ τὸ ἀπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλώ-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἶονδήποτε ἄλλον.

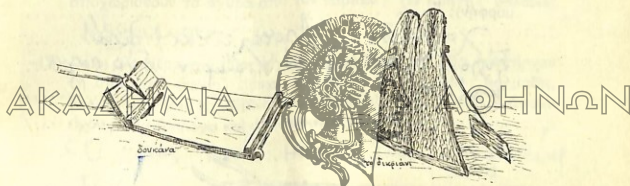
11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοπο-
ήσεως ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατή-
σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερομένων ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
νιῦ ξύλινος στῦλος, ὕψους δυο μέτρων (καλούμενός στήγερός,
στρούλουργας, δουκάνη, βουκάνη κ.ἄ.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τῶ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
κῶς, «νὰ ἔρχωνται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
στυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινας τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους
εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ
μέσον τοῦ ἀλωνιοῦ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειές περὶ τὸν
λαιμόν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες και σχετικές φωτογραφίας ή ιχνογραφήματα).....

γ) Ποῦ ἀντί τοῦ ἄλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἄλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶ εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἄλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχύων διὰ τὸν ἄλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἄλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπιπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἄλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακά με ἄλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἦλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνυομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχύων τούτων;

Περὶ τὴν χρῆσιν χρησιμοποιεῖται... ἡ βωλόσυρος
ποῦ φέρει... ἡ ποσειδάκουσα (φρίνια)... ἡ φύχια
πέτρες (κραινιτόπαιρες). Ἀποσπείρεται ἀπὸ δύο
σανίδων... στενότερες... καὶ χωριάζει πρὸς τὰ ἄνω
ἐν τῷ ἐμπροσθεν χιᾶνι μὲν μηχανικῶς.....
κατασκευάζονται ἑγχώριοι ἀπὸ ξύλο γκατάνου
ἀλλὰ καὶ ἐκ τοῦ ἐμπερίου—

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλώνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὴν ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;

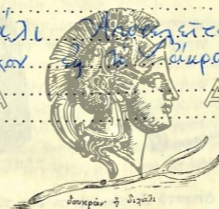
Ξεκινᾷ ἀπὸ 8 μέχρι 5-6 ἀπόγευμα

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλώνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιοῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὅποιον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Χαχάλι χρησιμοποιεῖται ἀπὸ ξύλο ἔχον ἐν τῷ ἄκρον δύο παρ-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλώνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὅποιον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλώνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό- πους στάχους ;

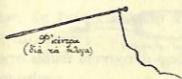
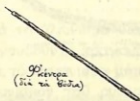
Ναί

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα).....

βουκέντρι 1,5 μέτρο ἄνευ ἀκίδος

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν *δούλα*

..... *7* *8* *δοῦλα* *ἡμερησίως*

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

..... *μάλαμα*

- 17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς μὲ ἴδικα τοῦ ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. κοπάκηδες, καλούμενοι ἀλωνάριοι καὶ ἀγωγιᾶτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν

..... *ὁ ἴδιος* *μὲ* *κατὰ* *τὴν* *δικογενεῖαν* *τοῦ*

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου μὲ ζῶα καὶ μὲ ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν μὲ χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ μὲ ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

..... *κοπάνισμα*

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο· ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο· πόσον μήκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγίνετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγίνετο (ἢ γίνεται) χρήσις τοῦ κοπάνου (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

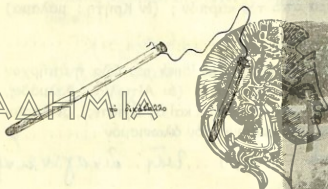

κοπάνος στρογγυλός

ξύλο κομμένο διὰ τὸ κοπάνημα μικροῦ ἀμροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγίνετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγίνετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων παραγωγῶν;

ὉΧΙ

μόνο τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγίνετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτο-
μερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν,
παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

.....
.....
.....

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου,
ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν
συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ;

Ἄμα τραγουτοῦν ἐκ τῶν καὶ τῶν τραγουδοῦ
μεντικῶν, πάνω στο ἐπιτόσιον
ἐκνήθην... ἀνεδιμαυτικῶς καὶ πατριωτικῶς -

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρήση ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας.

Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγρά-
ψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

Ἄρ. το 1960. Πωλικά. Περιοδικόν σου α

β'. Λίχνισμα

1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν
Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῦται
τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην :
θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι)
καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.

μάλαμα ὁ σωρεῖται μὲ θρινάκι
ὅμοιον μὲ τὸ ἐν κρήτῃ 2 καὶ
ὅταν φέρεται τὸ περισσότερο ἄχυρον καὶ παλὰ μὲ 3

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ;
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πράξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

ἐξ ἐκτῆμα ἐπίμικτες ὀνομαζόμενα λαμί.....

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

μὲ τὸ θρινάκι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾶ (ἀνέμιζει)· ἄνδρας, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστῆς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

ἄνδρας καὶ γυναῖκα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἀλώνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

κόντυλα ἀποχωρίζεται μὲ ἐκούνη.....

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευῖξις τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἀλώνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἀλώνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο

Κερπολύνεμα - τὰ βόδια δύνανται
μέχρ' ἔχοντι ἀπὸ τοῦ λαβοῦ καὶ ἐνομάζονται
← ἀλυσίδες ἀπὸ τοῦ τρόπου τοῦ δεσφίματος -

- 6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

μετὰ τὴν σκούπα

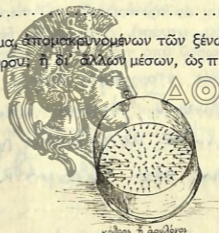
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

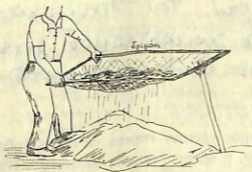
ΑΘΗΝΩΝ

κόσκινο σαλίσιο-δερμάτινο

κούρος ἢ ἀριλόφος

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν· π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν)

Τὰ ἀποχωρίσματα κόντυλα περιέχουν καρπο
και κινούνται εἰς ἐξ, βαλίστη ἀπὸ ἐπὶ κρῖν
1 - 2 βλ. 27. καὶ πύρνα ἐν εἰς γινόν και ἀπὸ
μακρότου βραχυῖ, περίπου -

7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ;
Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται ; Χaráσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταν-
ρός ; Πῶς χάράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται
κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος
(θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνσεις καὶ ἀσπασμὸς
τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ;

Εἰς τὴν ἐκκλησίαν σου καὶ τὸ μακάριον μέλος
τοῦ λαοῦ σου γίνεαι, ὅπως πρὸς χάριν καὶ
τὸ δόξαν καὶ ποίησιν σου ἀναστῇ, τὸ ὅσον
νοῦμεν καὶ ἐκείνη με ἐχέειν.

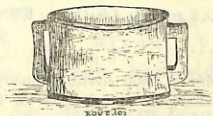
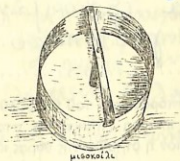
8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

"Αν τὴν ὕψος τοῦ γιγαντισμοῦ ἐρᾷ κάποι
ἀλλ' ἄλλον χειριζομένου ἀφικέσθαι μόνον
ἢ ἐκείνοις εἶναι εὐχαριστὰ -

γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλὼνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήκη. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλὼνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἰπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

Ὁ μουκατας (ἡ δευτέρα) ἔμεπρεῖτο ὁ κερπὸς
μέ τὸ κομμένο ἔρχετο 1. ὑπόκεινο καὶ
ἔσκερνε ἀνέχ. οὐκ καὶ ἔμεπρεῖτο καὶ ἡ παρόντος
ἐν τοκάδες —

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωριάτικο κλπ.

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα,
χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτο-
γραφίας αὐτῶν)

μουζούρι	20	τοκάδες	εἴτου.
πινάκι	10	"	"
πρατικό	5	"	"

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ
ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκ-
κων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετι-
κὰς συνηθείας) ἡ ἐντὸς τῆς οἰκίας... ἐν... πινάκι... καὶ

ἡ ἐντὸς τοῦ ἀχυρῶνος... ἐν... τοῦ θάλικ...

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ
χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι. Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ;

ἐν ἑχχυρῶνα

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ θερισμοῦ ἀπὸ τούτων καλυτέρους στάχυν ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ;...

κατὰ τὸ ἀλώνισμα ἐξεχωρίζονται
μετωπικὰ στάχυν γὰρ σπέρου

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων, τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ;..

ἴοχι

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη. Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς τοῦ φυλάσσεται.
πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

Δ'. ΕΤΗΣΙΑΙ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν τόπον σας ἀνάμμα φωτιᾶς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστουγέννων, ἑσπέρas 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρτίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρas τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

τὴν παραμονὴν τῶν Πάσχα ἀνάβηκε πῦρ ἐν αὐτῇ
τοῦ σπέρου καὶ φωτιὰ καὶ ἀκινεῖται διὰ τὴν καὶ καὶ
τὴν ἰουδα καὶ ἔχει 800 ἔτη ἀνέβη ἡ φωτιὰ τοσοῦτον
ἀνέβη καὶ τὸ ἔτος τοῦ σπέρου τοῦ σπέρου καὶ

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ;

μετὰ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου καὶ ἔξω τῆς
μεγαλῆς ἐκκλησίαν καὶ ἐξω τῆς ἐκκλησίας καὶ
μετὰ ἀπονοῆς τοῦ Χριστοῦ ἀνέβη (ἀνάβη) βίβον
φωτιὰ.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αυτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

λουδός ή άφανός.....

β'. 1) Ποιοι αγάπουν την πυράν παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;....

συνήδως τὰ παιδία.....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τὰ ξύλα, θάμνους κλπ. διὰ την πυράν.

Τὰ κλέπτουν; "Αν ναι, από ποίον μέρος;.....

Τὰ παιδιά συνήδως από άγρούς ξεματίζε-
λκνουν ξύλα ή ή και από δάσος.....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

Τὰ παιδιά κατά ομάδας συνήδως τῶν
Μαζάρων Παρασκευῶν.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΔΟΗΝΩΝ

γ'. Ποῖαι αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διὰ κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, ξόρκια, άσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τὰ σχετικά κείμενα.....

Εἰς τὸ μέσον τοῦ αὐροῦ τοποθετεῖται ἑρδία
ῥατός-ελύχος· καὶ συμβολίζει τὸν λούδα.
Στὴν ἄνω μερὶ τοποθετεῖται μέγαβρυχέτορας
(σφαίστιον κρημνῶδι ὄρειον) καὶ καίεται κατὰ
τὴν ἀνάγκην τῆς φωτιᾶς.....

2) Πηδήματα, χοροὶ γύρω από την πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Από τὰ κάρβουνα τοῦ λούδα παίρνουν
οὐχωρμῶς καὶ ἀνάβουν τὴν φωτιά.
Εἰς τὸ ἐπίτετον τῶν νυκτῶν ἀνατίθεται.....

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.)

ῥόχι

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς)

ὁ εἶς τῶν ἐρωτησίων 1 τῆς
κεφαλίδος 31

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ